

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.128/2013/4. szám

A Kúria a Dezsényi Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Dezsényi Attila ügyvéd által képviselt felperesnek az Úz György Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Úz György ügyvéd ügygondnok által képviselt ismeretlen helyen tartózkodó I. r. II. r. alperesek ellen a felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vezetői felelősségének megállapítása iránt a Fővárosi Bíróságon 26.G.41.963/2010. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2012. november 14-én kelt 13.Gf.40.067/2012/7. számú végzésével kijavított 13.Gf.40.067/2012/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemmel támadható részét - az ügygondnoki díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó rendelkezést nem érintve - hatályon kívüli helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét - szintén az ügygondnok díjának megállapítására és kifizetésére vonatkozó rendelkezést, valamint az alperesek egyetemleges marasztalására irányuló keresetet elutasító részt nem érintve - megváltoztatja s megállapítja, hogy az alperesek a **S.** Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt felelősségű Társaság „f.a.” fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően az ügyvezetői feladatokat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el s ezáltal a társasági vagyon 3.771.824 (hárommillió-hétszázhetvenegyezer-nyolcszázhuszonnégy) Ft-tal csökkent.

A Kúria egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 207.000 (kettőszáz-hétezer) Ft elsőfokú, 68.000 (hatvannyolcezer) Ft másodfokú, és 80.000 (nyolcvanezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. r. alperes 2004. október 1-jétől a perben nem álló **S.** Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt felelősségű Társaság (a továbbiakban: adós társaság) közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkező tagja és önálló képviselőre jogosult vezető tisztségviselője volt. Képviselői joga 2008. november 25-én az adós társaság felszámolásának kezdő időpontjában szűnt meg.

A II. r. alperes az I. r. alperes fia, az adós társaság alkalmazásában állt, az édesapja helyett, azt ténylegesen irányította, annak képviselőjében eljárva szerződéseket kötött.

Az adós a 2007-es üzleti év éves beszámolójával kapcsolatos letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének nem tett eleget.

Egy 2008. április 4-én előterjesztett felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem alapján a Fővárosi Bíróság a 2008. október 29-én jogerőre emelkedett, 2008. november 25-én közzétett végzésével megállapította az adós társaság fizetéseképtelenségét és elrendelte felszámolását.

A felperes a felszámolási eljárás során bejelentette hitelezői igényét, amelyet a felszámoló 3.771.824 Ft összegben, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 57. § f) pontjában megjelölt követelések közé sorolt be.

A felszámolás közzétételét követően 40 napon belül nyolc hitelező érvényesített az adós ellen követelést, összesen 96.374.540 Ft összegben.

A felszámolási eljárás során az adós társaság vezetője a Cstv. 31. §-ában előírt kötelezettségeinek nem tett eleget. Nem készítette a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal záróleltárt, tevékenységet lezáró mérleget, adóbevallást, az eredmény felosztása után zárómérleget. A felszámoló által elkészített zárómérleg szerint az adósnak vagyontárgya, illetve be nem hajtott követelése, amely a hitelezők között felosztható lenne, nem volt.

A felperes a felszámolási eljárás folyamatban léte alatt, 2010. március 5-én benyújtott, utóbb módosított keresetével kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 3.771.824 Ft megfizetésére. Másodlagosan annak megállapítása iránt terjesztett elő kérelmet, hogy az alperesek a felszámolás alá került adós társaság vezetőiként ügyvezetési feladataikat a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, ezzel a felperes 3.771.824 Ft összegű hitelezői követelésének kielégítését megghiúsították, amiért egyetemlegesen helyt állni kötelesek. Előadta, hogy az I. r. alperes, mint az adós társaság ügyvezetője, a II. r. alperes mint az ügyvezetői tevékenységet ténylegesen

ellátó személy, a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az éves beszámoló letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó kötelezettségnek. A Cstv. 33/A. § (2) bekezdése értelmében ezért, vélelmezni kell, hogy az adós 2007. január 1-jét követően, legkésőbb 2007. február végén bekövetkezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének beállta után az alperesek az ügyvezetési feladatokat nem a hitelezők érdekei elsődlegessége alapján látták el. A cég a tevékenységét 96.347.540 Ft-os negatív saját vagyonnal zárta, a vagyronvesztés valamennyi vagyonelemre kiterjedt, a felperest érintő vagyronvesztés 3.771.824 Ft volt.

Az ismeretlen helyen tartózkodó I. r. alperes ügygondnoka a kereset elutasítását kérte. Vitatta az I. r. alperes felelősségének megállapítását megalapozó hitelezők érdekeit sértő magatartás tanúsítását. Hivatkozott arra is, hogy a felperes nem bizonyította a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját.

A II. r. alperes nem terjesztett elő érdemi nyilatkozatot a peres eljárás során.

Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges és másodlagos keresetét is elutasította. Megállapította az I. r. alperest képviselő ügygondnok díját és kötelezte a felperest annak megfizetésére.

A felperes másodlagos keresete elutasításával szembeni fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta.

Az ítélet tábla úgy találta, az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelem tekintetében a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta, és érdemben helytálló döntést hozott. A felperesi fellebbezésre is tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását azonban kiegészítette, illetve pontosította.

Hangsúlyozta, az alperes elleni felszámolási eljárás kezdeményezése iránti kérelem 2008. április 4-i benyújtására tekintettel, a perbeli jogvita eldöntése során a 2009. augusztus 31. napjáig hatályos Cstv. 33/A. § (1) bekezdése volt alkalmazandó. A Pp. 123. §-ában foglalt megállapításra irányuló kereset előterjesztésének feltételei bizonyítása helyett, az említett Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt feltételek fennállását kellett a felperesnek bizonyítania.

A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése értelmében, az adós társaság vezetőjét terhelő, a felszámolás kezdő időpontját megelőzően az adós éves beszámolójának külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezésével és közzétételével kapcsolatos kötelezettség elmulasztása miatt a Cstv. 33/A. § (1)

bekezdésében írt, az alperesek felelősségét megalapozó feltételek közül vélelmezni kellett azt a tényt, hogy az alperesek, akik a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben az adós vezetői voltak, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladatokat nem a hitelezők érdekeinek elsőbbsége alapján látták el és ezáltal az adós vagyona csökkent. A másodfokú bíróság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltának időpontját is bizonyítottanak ítélte a 2007. évi éves beszámoló letétbe helyezésének, illetve közzétételének elmulasztását követően, az adós rövid időn belüli felszámolás alá kerüléséből következően.

Az elsőfokú bírósággal azonosan azonban úgy találta, hogy a felperes a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére nem bizonyította, hogy az alperesek hitelezői érdeket sértő magatartásával okozati összefüggésben milyen mértékű vagyoncsökkenés állt be az adós vagyonában, a hitelezői igények fedezetét képező mely vagyonelem került ki az adós vagyonából. A vagyonvesztést a saját ki nem elégített hitelezői követelésével egyező mértékben jelölte meg, ez azonban nem feltétlenül azonos az adós vagyonának csökkenésével.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 141. § (2) bekezdésében, illetve a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően teljes körűen eleget tett a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségre, illetve e kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeire vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének. A felperes ennek ellenére e kötelezettségét nem teljesítette. Az alperesek felelősségét megalapozó együttes jogszabályi feltételek fennállásának bizonyítása hiányában ezért az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntését az ítéletábra helytállónak tartotta, s helybenhagyta.

A felperes a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében kérte annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, s annak megállapítását, hogy az alperesek az adós társaságnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsőbbsége alapján látták el, és ezáltal a társaság vagyona 3.771.824 Ft-tal csökkent.

Előadta, hogy a támadott határozat a Cstv. 33/A. § (1) és (2) bekezdését, valamint - a beadvány tartalma szerint - a Pp. 164. § (1) bekezdését, illetve 206. § (1) bekezdését sérti. Vitatta, hogy az eljárás során becsatolt és indítványára beszerzett iratokkal nem bizonyította az adós társaság alperesek magatartásával okozati összefüggésben keletkezett vagyon vesztését. Utalt arra, hogy az iratok között fellelhető 2006. évi mérleg szerint az adós társaság 55.399.000 Ft saját tőkével rendelkezett. Ezzel szemben a felszámolási eljárás adatai 96.374.540 Ft-os kifizetetlen tartozást

igazoltak. A felperes hivatkozott arra is, hogy a felszámoló semmilyen vagyont nem lelt fel. Állította, e bizonyítékok alátámasztják, az adós társaság a teljes vagyonát elveszítette, amelyet az eljárás során meghallgatott, a társaság könyvelését korábban végző személy is tanúvallomásával igazolt.

A felperes előadta, csak a saját követelése erejéig kérte a vagyonvesztés megállapítását. A peradatok alapján megállapítható 150.000.000 Ft-nyi vagyonvesztés magában foglalja a keresetben megjelölt 3.771.824 Ft-nyi vagyon vesztést is. Vitatta, hogy ezen összeg erejéig az alperesek felelőssége ne lenne megállapítható. Tévesnek tartotta a másodfokú bíróságnak azt az értelmezését, miszerint a felperes a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében meghatározott vélelmet kiterjesztően kívánja értelmezni, azt a vagyonvesztés mértékére is alkalmazandónak tartja. A felperes állította, hogy ilyen fellebbezési hivatkozást nem tett, kizárólag arra utalt, hogy a vagyonvesztés ténye az eljárás irataiból megállapítható. Hangsúlyozta, a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében írt vélelem az alperesi magatartás és a vagyonvesztés közötti okozati összefüggésre feltétlenül kiterjed. Sérelmezte, hogy az ítélet tábla az ezzel ellentétes jogi álláspontját határozatában nem indokolta. Utalt arra is, hogy a felülvizsgálati kérelmében kifejtett jogi állásponttal megegyező álláspontot foglalt el mind a Fővárosi Ítélet tábla, mind a Debreceni Ítélet tábla egy-egy ítéletében.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiakra tekintettel jogszábsálysértő.

A másodfokú bíróság helytállón utalt arra, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt felelősség megállapítása során nem annak van jogi jelentősége, hogy valamely hitelező igénye milyen összegben nem nyert kielégítést, hanem annak, hogy a vezetők hitelezők érdekeivel ellentétes, ügyvezetés során tanúsított magatartásával okozati összefüggésben milyen mértékű vagyonvesztés állt be, amely miatt az adós valamennyi hitelezőjének követelését nem lehetett maradéktalanul teljesíteni. Ugyanakkor semmi sem zárja ki, hogy a hitelező ne a teljes vagyonvesztést, hanem annak egy általa ismertén bekövetkezett részét jelölje meg. Így tehát, ha a felperes keresetében csak 3.771.824 Ft vagyonvesztést tüntet fel, akkor a bíróságoknak figyelemmel a kereseti kérelemhez kötöttség elvére, ezen összeg erejéig kell vizsgálniuk, hogy a vagyonvesztés bekövetkezett-e.

A másodfokú bíróság helytállón utalt arra, hogy a Cstv. 33/A. § (2) bekezdés második mondatában írt mulasztás esetén a hitelezői

érdekek sérelmének vélelme azt jelenti - az ellenkező bizonyítása hiányában -, hogy a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a gazdálkodó szervezetnél vezetői tisztséget betöltő személyek, a fizetésektelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsőbbsége alapján látták el, (ideértve a környezeti terhek rendezését is) és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona csökkent. A Kúria egyet értett abban is az ítéletével, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a keresetében megjelölt mértékű vagyoncsökkenés bekövetkezett.

Tévesnek tartotta azonban azt a megállapítást, hogy a felperes a fenti körbe tartozó bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Az iratok között fellelhető, 2007. május 31-én kiállított 2006. évi egyszerűsített éves beszámoló szerint az adós cégnek 55.399.000 Ft értékű saját tőkéje volt. A fenti mérlegfordulónapot követő 16 hónapon belül kezdeményezett, és 2008. november 25-én elrendelt felszámolás során a felszámoló már vagyont nem lelt fel, az adós társasággal szembeni hitelezői igények összege a 90.000.000 Ft-ot is meghaladta. Az adós társaság volt könyvelője, az elsőfokú eljárás során tanúként azt is előadta, 2005-től jellemzően a folyó bevételek nem tették lehetővé, hogy a cég esedékességkor kiegyenlítse a tartozásait. A hivatkozott bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy legalább a felperes keresetében megjelölt összeggel az adós vagyona csökkent a releváns időszakban, az alperesek vélelmezendő hitelezői érdekeket sértő magatartása folytán. Az alperesek felelőssége megállapításának nem akadálya az adott tényállás mellett az, hogy a felperes nem tudott olyan konkrét magatartást, magatartásokat megjelölni, amelyek folytán a jelentős, 150.000.000 Ft nagyságrendű vagyonvesztés 2007. január 1-től a felszámolási eljárás elrendeléséig bekövetkezett. Ilyen konkrét magatartások megjelölésének kötelezettsége alól a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében megjelölt vélelem a felperest mentesítette. Az alperesek felelőssége akkor nem lenne megállapítható, ha bizonyították volna, hogy a fizetésektelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtették a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében, és a felperes által állított, a fentiek szerint bizonyított 3.771.824 Ft vagyonvesztést a legkörülményesebb eljárásuk ellenére nem tudták megakadályozni. Ilyen tényelőadást nem tettek, a fentieket sem bizonyították.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, kétséget kizáróan következett el arra, hogy az alperesek hitelezői érdekeket sértő magatartásával okozati összefüggésben a felperes keresetében megjelölt hitelezői igénnyel megegyező mértékű csökkenés az adós vagyonában bizonyítottan beállt.

A felperes által támadott jogerős ítélet ezért sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, az adott jogvita eldöntésére

irányadó Cstv. 33/A. § (1) és (2) bekezdését, az érdemi elbírálásra kihatóan a Pp. 164. § (1) bekezdését, a Pp. 206. § (1) bekezdését. A Kúria emiatt azt a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és az alperesek magatartásával okozati összefüggésben keletkezett vagyoncsökkenés mértékét a felperesi keresetben megjelölt összeg erejéig megállapította.

A Pp. 270. § (1) bekezdése, a Pp. 239. §-a, illetve 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a felperest megillető elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségekről. Az elsőfokú eljárás során a felperesnek az illeték lerovásából, a Pp. 76. § (2) bekezdése értelmében előlegezett ügygondnoki díjból és a jogi képviseleti munkadíjból, a fellebbezési eljárás során ugyancsak a fellebbezési illetékből, az ügyvédi munkadíjból és az ügygondnok részére előlegezett díjból álló perköltsége, míg a felülvizsgálati eljárás során a felülvizsgálati eljárási illetékből és az ügyvédi munkadíjból álló költsége merült fel. Az ügyvédi munkadíj mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapított ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg.

Budapest, 2013. január 30.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. előadó bíró , Dr. Csőke Andrea s.k. bíró